

Til deg som arbeider i Osloskolen

Visste du at Utdanningsetaten kanskje har en hemmelig personalsaksmappe om deg? Ca. 1 prosent av alle ansatte i Osloskolen har en slik mappe. Dette er sentralt arkiverte mapper, til forskjell fra de ordinære personalmappene på den enkelte skole som den ansatte vet om og har innsyn i.

Fra Utdanningsetatens side handler dette om å bygge opp saker i det stille mot lærere, som de senere kan ta fram for å få dem oppsagt eller avskjediget. Hvilket de gjør.

Arbeider du på en av disse skolene?

Siden 2018 har Utdanningsetaten opprettet minst 150 slike mapper merket «personalsak» om ansatte på forskjellige skoler i Oslo, bakom de ansattes rygg. Dette gjelder i alle fall følgende skoler: Bakås skole, Bestum skole, Bjerke videregående skole, Bjørnholt skole, Bjøråsen skole, Blindern videregående skole, Edvard Munch videregående skole, Ferdnanda Nissen skole, Frydenberg skole, Fyrstikkalleen skole, Haugen skole, Holmen skole, Holmlia skole, Høybråten skole, Jordal skole, Lakkegata skole, Linderud skole, Lønnebakken skole, Løren skole, Majorstuen skole, Manglerud skole, Midtstuen skole, Nedre Bekkelaget skole, Nordseter skole, Nydalen videregående skole, Oslo VO Rosenhof, Rommen skole, Rustad skole, Skøyenåsen skole, Stasjonsfjellet skole, Stenbråten skole, Stovner skole, Sykehusskolen i Oslo, Tveita skole, Ulsrud videregående skole, Veitvet skole, Vetland skole, Vålerenga skole og Øraker skole.

Verstingene er Linderud skole med 9 personalsaker som er arkivert sentralt hos Utdanningsetaten siden 2023, Holmen skole med 5 siden 2020, Oslo VO Rosenhof med 5 saksmapper siden 2022, og Stenbråten skole med 4 siden 2021.

Feige rektorer og lovstridig praksis

Det er en årelang praksis at juristene i Utdanningsetatens administrasjon på Helsfyr holder seg med hemmelige sentralt arkiverte personalsaksmapper på lærere som feige rektorer på mange skoler i Oslo i skjul har rapportert opp til etaten.

Praksisen er lovstridig, fordi den bryter med personopplysningsloven og personvernforordningen, GDPR (EUs generelle databehandlingsregulativ), som ble gjeldende norsk lov fra 2018. Men det bryr ikke Utdanningsetatens jurister seg om.

Hvordan vet jeg alt dette?

Jeg har undersøkt. Og jeg har hjulpet flere lærere som er blitt utsatt for denne lovstridige praksisen, til å få innsyn i dokumenter som handler om dem, både i Oslo og i andre kommuner. Noe informasjon finnes i portalen einnsyn.no (Einnsyn). Der kan alle gå inn uten

krav om å bruke passord og søke etter saker hos offentlige virksomheter, helt tilbake til 2018 da portalen ble opprettet.

Eksempler fra Elnnsyn

På elnnsyn avsløres en hel del, som både er interessant om denne praksisen som Utdanningsetaten ønsker å holde hemmelig, men som også er svært uheldig at ligger offentlig tilgjengelig, av hensyn til den enkelte ansattes personvern. Her er et knippe eksempler:

- I en av sakene, som teller hele 232 journalposter, kommer det fram at det har vært omfattende forhandlinger mellom arbeidsgiver og den ansatte, som førte fram til en sluttavtale i oktober 2023.
- I en annen sak, hvor både skolen og den ansattes tidligere skole er navngitt, er det innlevert en stevning til tingretten i mai 2024. Saken går tilbake til 2022 og teller 68 journalposter, ifølge elnnsyn.
- I en av sakene har Utdanningsetaten publisert på elnnsyn informasjon om både hvilken skole det gjelder og ett av fagene og trinnene som er relatert til den ansatte. Den ansatte fikk en skriftlig tilrettevisning i januar 2023.
- En av sakene angår manglende oppmøte på jobb. Det er opplyst om flere spesifikke datoer da den ansatte ikke skal ha møtt på jobb, og den ansatte er også anklaget for å ha brutt opplæringslova §§ 9A-4 og 9A-5. Også her avslører Utdanningsetaten via elnnsyn navnet på skolen.
- I en annen sak ved samme skole opplyser Utdanningsetaten i tillegg hvilken avdeling den ansatte jobber eller jobbet ved. Det framgår blant annet at den ansatte ble innkalt til samtale vedrørende veiledning ved avdelingen i desember 2023.

Arbeidsgiver balanserer på kant med loven.

Hvordan det kan ha seg at Utdanningsetaten på den ene siden holder tilbake slik informasjon for den ansatte selv, men på den andre siden publiserer deler av den offentlig, som jeg her har vist, kan man saktens spekulere i. Trolig har etaten hatt til hensikt å holde alt om slike saker hemmelig, både for den det gjelder og offentligheten. (Det siste er de forpliktet til etter Offentleglova og Forvaltningsloven. Det første har de ikke lov til i henhold til Personopplysningsloven og GDPR). Men så er informasjonen likevel blitt lekket, ved at saksbehandlere ikke har hatt gode nok digitale ferdigheter og dermed ikke forstått at de gjør deler av informasjonen offentlig søkbar og tilgjengelig hvis de ikke er påpasselige.

Utdanningsetaten balanserer på kanten av hva de har lov til å utgi til allmennheten av informasjon, jamfør taushetsplikten, ved at navn på skoler og annen identifiserende informasjon er blitt publisert på nettet i saker som de jeg har vist til i eksemplene over. Men uretten er dobbel, fordi de rammede ansatte ikke får vite om disse hemmelige personalsaksmappene som Utdanningsetaten har lagret om dem.

Informasjonen holdes hemmelig helt til skolens ledelse, anført av en eller flere av etatens jurister og HR-rådgivere, vurderer at de har samlet nok negativ informasjon til å iverksette bakholdsangrepet mot den ansatte som de ønsker å få sagt opp eller avskjediget. Selvsagt i strid med forvaltningsloven. Men det bryr heller ikke Utdanningsetatens jurister seg om. For det har fungert før. Slik har de lyktes med å si opp eller avskjedige mang en ansatt som de av ymse grunner har villet kvitte seg med. Så lenge ingen stanser dem ved lov, vil de fortsette. Og lykkes. For hersketeknikken med å holde tilbake informasjon er effektiv.

Egen erfaring

Jeg har selv vært utsatt for dette på egen skole for 20 år siden, da skolens hovedverneombud på tippet meg om at rektor hadde bygget opp to fulle permer med baksnakk, sladder og annen møkk, med den hensikt å avskjedige meg. Den gang var jeg også tillitsvalgt for Utdanningsforbundet lokalt på min skole. Til tross for løfte om at materialet skulle makuleres, ble det ikke det før i 2016. Sentralt hos Utdanningsetaten var min ulovlige personalmappe blant de mere innholdsrike. Den beholdt de til jeg ble pensjonist.

Gjennom egen erfaring med Utdanningsetatens arbeidsmetoder og praksis, og to rettsrunder, har jeg lært hvordan etaten ukritisk produserer mengder falske bevis, som de bruker mot lærere som de har fått for seg at de vil bli kvitt. Resultatet blir som oftest at læreren blir borte fra arbeidsplassen, bytter arbeid til en annen kommune eller går av med for tidlig pensjon. Ikke sjelden går det ut over liv og helse.

Loven gjelder for andre!

Heldigvis finnes det et lovverk som er til vern for ansatte som opplever at Utdanningsetaten holder tilbake informasjon og faller dem i bakhold på denne måten: offentliglova og forvaltningslovens bestemmelser om rett til partsinnsyn. Dersom en offentlig virksomhet har produsert et dokument — det være seg brev, e-post, SMS, eller enhver logisk avgrenset informasjonsmengde lagret på et medium for senere lesing, lytting, fremvisning, overføring eller lignende — og det handler om deg, så har du rett til innsyn. Det er bare å begjære innsyn. Hvis arbeidsgiver ikke besvarer henvendelsen innen fem arbeidsdager, kan du klage til Statsforvalteren. Slik har jeg hjulpet flere lærere med å få innsyn i dokumenter som omhandler dem. Dermed har vi kunnet dokumentere spillet som Utdanningsetaten driver bak deres rygg med å akkumulere drittpakker. Da har vi erfart at Statsforvalteren følger loven (det er jobben deres) og pålegger Utdanningsetaten å gi innsyn i alle dokumentene som den ansatte har krav på. Her har interessant og viktig informasjon kommet fram, som i noen tilfeller har vært svært kompromitterende for Utdanningsetaten og den enkelte rektor, og iblant kollegaer.

Tilløp til panikk i Utdanningsetaten

I ett av tilfellene der jeg hjalp en lærer med å klage på manglende innsyn, påpekte jeg også at Utdanningsetatens praksis med de hemmelige personalsaksmappene er lovstridig. Jeg skrev:

«Kjernen i det her fallet er at Utdanningsetaten har opprettet en mappe i et sentralt register med personopplysninger om [lærerens navn], uten [vedkommendes] vitende og uten å oppgi formålet med registreringen av personopplysningene. For at en offentlig virksomhet skal kunne opprette en mappe med personopplysninger om en person i et register, krever Personopplysningsloven, popplyl og GDPR, flere spesifikke tiltak og prosedyrer. Den offentlige virksomheten må ha et gyldig behandlingsgrunnlag for å samle inn og behandle personopplysningene, behandlingen må være nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige eller for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som virksomheten er pålagt. Før opprettelsen av en mappe med personopplysninger har den som de registrerte personopplysningene omhandler, rett på å få tydelig og forståelig informasjon om formålet med behandlingen av personopplysningene, det rettslige grunnlaget for behandlingen, hvilke kategorier av personopplysninger som samles inn og behandles, hvem som er behandlingsansvarlig, hvor lenge personopplysningene vil bli lagret og kriteriene som brukes for å bestemme denne perioden, samt bli opplyst om sine rettigheter, herunder retten til innsyn, retting, sletting, begrensning av behandling, dataportabilitet og retten til å protestere mot behandlingen, i henhold til popplyl. og GDPR, i tillegg til muligheten til å klage til Datatilsynet hvis den berørte mener at personopplysninger behandles i strid med regelverket. Personopplysninger som samles inn, skal være adekvate, relevante og begrenset til det som er nødvendig i forhold til formålene de behandles for. Dette innebærer at virksomheten ikke skal samle inn mer informasjon enn det som er nødvendig for det spesifikke formålet. Virksomheten må sørge for at personopplysninger behandles på en måte som garanterer tilstrekkelig sikkerhet, inkludert beskyttelse mot uautorisert eller ulovlig behandling og mot utilsiktet tap, ødeleggelse eller skade.»

Dette skremte Utdanningsetatens sjefsjurist Ragnhild Holm. I brevets form svarte hun meg, først ved å sjikanere læreren på det groveste og forsøke å sverte vedkommendes omdømme overfor meg. Deretter leverte hun følgende selvforsvar:

«[Lærerens navn] må - eller burde ha forstått - at det ble opprettet en sak om arbeidsutførelse og at dokumenter tilknyttet saken ble arkivert. Vi kan ikke se at vi hadde noen plikt til eksplisitt å forklare det for [vedkommende].»

Vel! Lovverket, som er innskjerpet med GDPR, sier noe annet.

Hva må du gjøre?

Det skal bli interessant å se når Datatilsynet begynner å interessere seg for denne praksisen fra Ragnhild Holm og Utdanningsetaten.

I mellomtiden: Hvis du mistenker at noen i ledelsen på din skole eller Utdanningsetaten har samlet og lagret informasjon om deg eller noen du kjenner, som de holder tilbake, og som du tror de kan ha utrivelige hensikter med, begjær innsyn straks! Ofte er det svært belastende å selv be om innsyn. Derfor kan du lage en fullmakt som jeg kan bruke på vegne av deg for å begjære innsyn i din mappe. Ta gjerne kontakt med meg på e-post: clemens@saers.com

Media skriver aldri om personalsaker. Utdanningsforbundet, Norsk Lektorlag og Skolenes landsforbund er mer tilbakeholdne i slike saker. Ergo, jeg kan hjelpe flere med å kreve innsyn.

Vedlagt finner du en PDF-fil der jeg samler opp mine erfaringer med hvordan systemet kvitter seg med uønskede lærere.

Historikk

Ordningen med å opprette ulovlige doble personalarkiv startet opp samtidig med at tidligere skolesjef Astrid Sjøgnen ble ansatt som leder for Utdanningsetaten i Oslo år 2000. Det lokale arkivet var det ofte kun rektor og en eller annen inspektør, i tillegg til den ansatte selv, som hadde kjennskap til. I motsetning til det sentrale arkivet. Lærere som var registret sentralt, fikk raskt føle virkningen av det på kroppen. Plutselig var det ikke mulig å få seg en annen stilling i Oslo. Den sentrale arkivmappen levde sitt eget liv til innholdet gjorde nytte for å fjerne den uønskede ansatte.

I forfatter Knut Lindhs bok fra 2022, «Clemens Saers – Lærer på liv og død», leser du om hvordan bl.a. disse mappene ble til, og hva som skjedde videre. Hundre år etter at Franz Kafka skrev boken *Prosesen* i 1914, utgitt året etter hans død i 1925, opplevde jeg den virkelige prosessen. Virkeligheten overgår fantasien og litteraturen.

Vipps kr 349,- til tlf. 90 79 75 87, og boken er signert i din postkasse før du får summet deg. Når du har lest boken, vil du forstå hvorfor jeg bruker mine pensjonistår til å støtte kolleger som nærmer seg stupet i arbeidslivet. Utdanningsetatens ulovlige praksis **MÅ STOPPES!**